

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	19/7-4	7. oktober 2019

Statsbudsjettet 2020 - Orientering om foreløpige rammer for programkategori 13.50 Regional- og distriktspolitikk

Kommunal- og moderniseringsdepartementet informerer med dette om forslag til budsjett for regional- og distriktspolitikken for 2020. Departementet sender ut forskrifter, oppdragsbrev, tildelingsbrev og tilskuddsbrev etter at statsbudsjettet er vedtatt i Stortinget. Det kan komme endringer i rammene og i fordelingen av midlene. Dette orienteringsbrevet er et grunnlag for planlegging.

Målet med regional- og distriktspolitikken er regional balanse gjennom vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige regioner i hele landet. En bærekraftig region har en balansert befolkningssammensetning, og forvalter menneskelige ressurser og naturressurser for utvikling og verdiskaping nå og i framtiden.

En vellykket regional- og distriktspolitikk forutsetter innsats på en rekke politikkområder. Blant annet er satsing på samferdsel, vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser, gode helsetjenester, utdanning, forskning og innovasjon viktig for å få til en god regional utvikling og regional balanse. Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner og den differensierte arbeidsgiveravgiften har stor betydning.

Samlet foreslår Regjeringen å bevilge om lag 44,6 mrd. kroner til den brede distriktspolitikken, en vekst på om lag 2 pst. fra 2019.

Regjeringen foreslår at det bevilges om lag 1,3 mrd. kroner under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk. Departementet foreslår en del endringer under programkategorien som følge av regionreformen. Se oversikt i vedlegg 2. Departementet har

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Regionalpolitisk
avdeling

Saksbehandler
Knut Ove Nordås
22 24 70 49

derfor endret målene fra Prop. 1 S (2018–2019) for *Kommunal- og moderniseringsdepartementet*.

Mål og rammer for 2020

Tabell 1 Mål for programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk

1. Vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt
2. Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene
3. Styrket utviklingsevne og tilgang til grunnleggende private tjenester i distriktene

Tabell 2 Forslag til bevilgninger på poster under programkategori 13.50 for 2020.

Tall i mill. kroner.

Hovedmål	Post	Betegnelse	Forslag Prop. 1 S 2019-2020
1	553.61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	763,307
	553.62	Kompetansepiloter	16,411
	553.65	Omstilling	66,000
	553.74	Klynger og innovasjon	215,954
2	553.63	Interreg og Arktis 2030	101,404
	553.76	Nordisk og europeisk samarbeid	30,870
3	554.01	Kompetansesenter for distriktsutvikling	33,343
	554.74	Merkur	59,409
			1 286,698

Innholdet i postene

Hovedmål 1 Vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt

Kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling (ny)

Fylkeskommunene får fra 2020 oppdragsgiveransvar for Bedriftsnettverk, mentortjenesten for gründere og deler av etablerertilskuddet i regi av Innovasjon Norge, og inkubasjonsprogrammet og næringshageprogrammet i regi av Siva. Fylkeskommunene skal mobilisere og legge til rette for bedriftsutvikling og nyskaping i alle deler av sine fylker. Tidligere kap. 550, post 62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene legges også inn i denne posten. Vedlegg 2 gir en oversikt over virkemidlene og hvilke beløp som er overført fra hvilket departement.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 763,3 mill. kroner. Bevilgningen inkluderer administrasjons- og gjennomføringskostnader for Innovasjon Norges og Sivas forvaltning av ordningene. Hver fylkeskommune har ansvar for å dekke administrasjons- og gjennomføringskostnader for sitt oppdrag til Innovasjon Norge. Departementet vil overføre administrasjons- og gjennomføringskostnader direkte til Siva på vegne av fylkeskommunene. For Siva er det gjort et anslag på administrasjons- og gjennomføringskostnader (se

vedlegg 1). Endelige tall kommer i oppdragsbrevet. Hver fylkeskommune og Oslo kommune gis anledning til å benytte inntil 100 000 kr fra post 61 for å dekke administrasjonskostnader knyttet til oppdragsgiveransvaret for de næringsrettede ordningene.

Midlene fordeles til fylkeskommunene med en distriktsdel og en regionaldel. Den distriktsrettede delen skal utjevne geografiske forskjeller ved å kompensere for ulemper i distriktsområder, og utgjør mesteparten av bevilgningen (om lag 70 pst.). Disse midlene fordeles til fylkeskommunene etter antall innbyggere innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte, med høyere vektning av kommuner som skårer lavt på Distriktsindeksen. I tillegg er det en ekstra vektning per innbygger i tiltakssonen (Finnmark og Nord-Troms). Den regionale delen skal legge til rette for vekst og utvikling i hele landet ved at hvert fylke realiserer sitt potensial, basert på muligheter og utfordringer. Den regionale andelen fordeles med utgangspunkt i tilskuddsprofilen i 2018 for Inkubasjonsprogrammet og gjennomsnittlig forbruksprofil i årene 2017–2018 for Bedriftsnettverk, Mentortjenesten og det landsdekkende etablerertilskuddet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet innfører en grunnfinansiering av Siva fra 2020. Grunnfinansieringen dekker de kostnadene som ikke direkte kan kobles til konkrete virkemidler, og som Siva har uavhengig av oppdragsmengde fra fylkeskommunene. Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

Kap. 553, post 62 Kompetansepiloter

Kompetansepiloter er en ny, treårig søknadsbasert ordning som skal bidra til å mobilisere etterspørsel og legge til rette for et regionalt tilpasset etter- og videreutdanningstilbud. Kompetansepilotene skal utvikle modeller og arbeide for å mobilisere til kompetanseutvikling i samsvar med arbeidslivets behov i distriktene. Pilotene skal kartlegge kompetansebehov, mobilisere og legge til rette for utdanning- og kompetanseutvikling lokalt. Det er fylkeskommunene som kan søke om å delta i ordningen. Departementet vil ha dialog med fylkeskommunene om innretningen av kompetansepilotene. Det foreslås en bevilgning på 16,4 mill. kroner til dette formålet.

Kap. 553, post 65 Omstilling

På bakgrunn av innspill fra fylkeskommunene, foreslås det en bevilgning på 66 mill. kroner i 2020. Dette er en reduksjon på 13,9 mill. kroner sammenliknet med budsjettet for 2019. Det settes ikke av særskilte midler til Andøy kommune i budsjettet for 2020, men Regjeringen vil bidra med ytterligere 35 mill. kroner til omstilling i Andøy kommune i årene som kommer. Bevilgningen inkluderer 14 mill. kroner til Innovasjon Norge, som er nasjonalt kompetanseorgan for lokal og regional omstilling.

Kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon

Posten omfatter det nasjonale klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters, Innovasjonspartnerskap og Bioøkonomiordningen i Innovasjon Norge og Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION) i Forskningsrådet. Bioøkonomiordningen er flyttet fra kap. 550, post 70 til denne posten. Til og med 2019 ble Bedriftsnettverk og Inkubasjons-

programmet finansiert på denne posten. Disse virkemidlene er flyttet til kap. 553, post 61, i forbindelse med at oppdragsgiveransvaret er overført til fylkeskommunene fra 2020.

Det er foreslått en bevilgning på 216,0 mill. kroner i 2020, fordelt slik:

- Totalt 136,2 mill. kroner til Norwegian Innovation Clusters, Bioøkonomiordningen og Innovasjonspartnerskap i Innovasjon Norge. Innovasjon Norge fordeler midlene mellom programmene. Departementets bevilgning til Bioøkonomiordningen skal bare benyttes i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte, og være i samsvar med regionale utviklingsstrategier.
- Totalt 79,8 mill. kroner til FORREGION i Forskningsrådet. For å følge opp Nordområdestrategien, er det foreslått satt av 4,1 mill. kroner til mobilisering av bedrifter til økt bruk av FoU innenfor rammen til FORREGION i Nord-Norge.

Hovedmål 2 Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene

Kap. 553, post 63 Interreg og Arktis 2030

Det er foreslått en bevilgning på 101,4 mill. kroner på posten i 2020. Av disse skal 54,4 mill. kroner dekke Interreg-programmene ØKS, Sverige-Norge, Botnia-Atlantica, Nord og Kolarctic. Forslaget gjør at den norske statlige finansieringsandelen av Interreg-programmene videreføres på samme nivå som i 2019.

I forbindelse med regionreformen har Stortinget sluttet seg til at deler av midlene i tilskuddsordningen Arktis 2030 skal overføres til Troms og Finnmark fylkeskommune, i nært samarbeid med Nordland fylkeskommune (se vedlegg 2). Det settes av 45,5 mill. kroner til tilskuddsordningen Arktis 2030. Inntil 5 pst. av bevilgningen kan benyttes til å forvalte ordningen.

Målet med Arktis 2030 er å ivareta norske interesser i nord og Norges rolle som en ansvarlig og sentral polarnasjon. Tilskuddsmidlene skal bidra til et helhetlig nordområdeperspektiv i tråd med regjeringens nordområdestrategi. Det skal legges vekt på situasjonen for urfolk. Den regionale innsatsen skal omfatte Nordland og Troms og Finnmark fylker, og bidra til bærekraftig samfunnsutvikling i nordområdene.

Midlene skal gå til fire innsatsområder: 1) Kunnskap, 2) Infrastruktur, 3) Miljøvern, sikkerhet, beredskap og klimaendringer og 4) Næringsliv.

Regjeringen setter av 1,5 mill. kroner til sekretariat for Regionalt nordområdeforum. Sekretariatet legges til Troms og Finnmark fylkeskommune i Vadsø. Sekretariatet skal blant annet forberede og følge opp møtene i Regionalt nordområdeforum, fremstille fagnotater på oppdrag fra Regionalt nordområdeforum, og utarbeide forslag til strategier for arbeidet. For å sikre formålet til Regionalt nordområdeforum, vil departementet drøfte utforming av sekretariatsfunksjonen med forumets medlemmer.

Kap. 553, post 76 Nordisk og europeisk samarbeid

Under denne posten finansierer departementet norsk deltakelse i Interreg-program i større europeiske regioner (transnasjonale program), Østersjøen, Nordsjøen, Nordlig Periferi og Arktis (NPA), i tillegg til de alleuropeiske programmene Interreg Europe, ESPON og INTERACT og annet internasjonalt samarbeid.

Det er foreslått en bevilgning på 30,9 mill. kroner i 2020, som er en videreføring fra 2019.

Hovedmål 3 Styrket utviklingsevne og tilgang til grunnleggende private tjenester i distriktene

Kap. 554, post 01 Kompetansesenter for distriktsutvikling

Det er foreslått en bevilgning på 33,3 mill. kroner i 2020.

Kap. 554, post 74 Merkur

Regjeringen foreslår en bevilgning til Merkur-programmet på 59,4 mill. kroner, som er en videreføring fra 2019.

Forskrift og retningslinjer for tilskuddsordningene

Det skal utarbeides forskrift for Arktis 2030 under kap. 553, post 63 Interreg og Arktis 2030. KMD viderefører forskriften på kap. 553, post 65 Omstilling og kap. 554, post 74 Merkur. Det utarbeides retningslinjer for følgende poster under kap. 553:

- ✓ Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling
- ✓ Post 62 Kompetansepiloter
- ✓ Post 74 Klynger og innovasjon

Aktørfordeling

Tabellen viser forslag til fordeling av midler på aktør, sammenliknet med budsjett 2019.

Tabell 3 Aktørfordeling programkategori 13.50

Forvalter	Saldert 2019	Forslag 2020	Endring 2019–2020
Fylkeskommunene	682,7	947,1	264,4
Innovasjon Norge	175,1	136,1	-39,0
Siva	144,8	0,000	-144,8
Forskningsrådet	80,2	79,8	-0,4
KMD	30,9	30,9	0,0
Distriktssenteret (inkl. forvaltn. av Merkur)	92,5	92,8	0,3
Totalt	1 206,1	1 286,7	+80,6

Med hilsen

Anne Karin Hamre (e.f.)
ekspedisjonssjef

Knut Ove Nordås
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

- 1) Fylkesfordelinger
- 2) Regionreformen og endringer i programkategori 13.50

Adresseliste

Akershus fylkeskommune	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
Distriktssenteret Finnmark fylkeskommune	Ogndalsvegen 2 Fylkeshuset, Postboks 701	7713 9815	STEINKJER VADSØ
Hedmark fylkeskommune	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Innovasjon Norge Agder	Postboks 504	4898	GRIMSTAD
Innovasjon Norge Buskerud	Postboks 253 Bragernes	3001	DRAMMEN
Innovasjon Norge Buskerud og Vestfold	Postboks 253 Bragernes	3001	DRAMMEN
Innovasjon Norge Finnmark	Postboks 607	9811	VADSØ
Innovasjon Norge Hedmark	Furnesveien 81/83	2318	HAMAR
Innovasjon Norge Hordaland	Postboks 7322	5020	BERGEN
Innovasjon Norge Hovedkontoret	Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
Innovasjon Norge Møre og Romsdal	Postboks 166	6001	ÅLESUND
Innovasjon Norge Nord Trøndelag	Serviceboks 2540	7729	STEINKJER
Innovasjon Norge Nordland	Postboks 488	8001	BODØ
Innovasjon Norge Oppland	Kirkegata 80	2626	LILLEHAMMER
Akershus og Østfold Innovasjon Norge Oslo	Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
Innovasjon Norge Rogaland	Postboks 8034	4068	STAVANGER
Innovasjon Norge Sogn og Fjordane	Postboks 52	6861	LEIKANGER

Innovasjon Norge Sør-Trøndelag	Postboks 4330	7417	TRONDHEIM
Innovasjon Norge Telemark	Fylkesbakken 6	3715	SKIEN
Innovasjon Norge Tromsø	Postboks 6304	9293	TROMSØ
Innovasjon Norge Østfold	Postboks 13	1713	GRÅLUM
Møre og Romsdal fylkeskommune	Postboks 2500	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
Oslo kommune	Rådhuset	0037	OSLO
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	Postboks 1253 Torgarden	7462	TRONDHEIM
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Fylkeshuset, Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2560	7735	STEINKJER
Vest-Agder fylkeskommune	Postboks 517 Lund	4605	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG

Vedlegg 1

Statsbudsjettet 2020: Fordeling av kap. 553, postene 61, 63 og 65. Tall i mill. kroner.

Fylke	2020					2019					Ramme 2019	Endring fra 2019
	553.61	553.63	553.65	Ramme 2020	550.62	550.64	553.60	553.63	553.65			
Viken	41,6	14,1	2,0	57,7	10,7		6,0	13,5	8,0	38,2	19,5	
Oslo	28,6	1,3		29,9			2,0	1,1		3,1	26,8	
Innlandet	93,4	4,5	5,0	102,9	58,8	10,0	4,0	4,5	4,0	81,3	21,6	
Vestfold og Telemark	41,6	2,7	9,0	53,3	21,2	2,0	4,0	2,2	8,0	37,4	15,9	
Agder	34,9	2,7		37,6	18,0		4,0	2,2		24,2	13,4	
Rogaland	26,7	0,0	5,0	31,7	5,9		2,0		3,0	10,9	20,8	
Vestland	99,4	0,0		99,4	54,6	5,9	4,0			64,5	34,9	
Møre og Romsdal	55,4	0,0	4,0	59,4	30,8	4,3	2,0		4,0	41,1	18,3	
Trøndelag	92,4	8,9	6,0	107,3	52,7	4,8	4,0	8,9	3,0	73,4	33,9	
Nordland*	112,3	7,4	9,0	128,7	76,4	11,3	5,0	7,4	24,9	124,9	3,7	
Troms og Finnmark**	121,1	59,8	12,0	192,9	76,4	10,7	10,0	12,9	12,0	122,0	70,9	
SIVA***	15,8											
Innovasjon Norge			14,0	14,0	47,6				13,0	60,6	-46,6	
Hallingdal regionråd (Buskerud)						1,0				1,0	-1,0	
Totalt	763,3	101,4	66,0	930,7	453,1	50,0	47,0	52,7	79,9	682,7	248,0	

* I rammen til Nordland under kap. 553, post 65 for 2019 inngår 15 mill. kroner i ekstraordinære statlige omstillingsmidler til Andøy kommune. Det foreslås ikke midler til Andøy i budsjettet for 2020.

** I rammen inngår også 45,48 mill. kroner til Arktis 2030 og 1,5 mill. kroner til sekretariatet for Regionalt nordområdeforum i Vadsø.

*** Administrasjons- og gjennomføringskostnader til SIVA vil bli overført direkte fra KMD til SIVA. For 2020 er dette om lag 15,8 mill. kr.

Vedlegg 2

Regionreformen og programkategori 13.50

Programkategori 13.50 endres som følge av regionreformen, jf. Meld. St. 6 (2018–2019)

Oppgaver til nye regioner og Prop. 113 S (2018–2019) Kommuneproposisjonen 2020.

Oversikt over endringer:

1. Følgende tilskudd innlemmes i rammetilskuddet til fylkeskommunene, under kap. 572, post 60 Innbyggertilskudd, totalt 100,1 mill. kroner:
 - Kap. 550, post 64 Inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn (51,6 mill. kroner).
 - Kap. 553, post 60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljøer og tilgang til kompetanse (48,5 mill. kroner).

Tilskuddene vil i 2020 bli gitt en særskilt fordeling innenfor rammetilskuddet til fylkeskommunene (tabell c).

2. Fylkeskommunene får oppdragsgiveransvaret for en rekke næringsrettede virkemidler i Innovasjon Norge og Siva. Disse samles på kap. 553, post 61(ny) Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling med totalt 763,3 mill. kroner:
 - Næringshageprogrammet: 76,3 mill. kroner overføres fra kap. 550, post 70 Bedriftsrettede programmer i distriktene.
 - Inkubasjonsprogrammet: 49,0 mill. kroner overføres fra kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon og 73,8 mill. kroner overføres fra Nærings- og fiskeridepartementets kap. 2426, post 70 Tilskudd.
 - Bedriftsnettverk: 26,1 mill. kroner overføres fra kap. 553, post 74 Klynger og innovasjon, 10,8 mill. kroner overføres fra Nærings- og fiskeridepartementets kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer og 4,1 mill. kroner overføres fra Kulturdepartementets kap. 325, post 71 Kultur som næring.
 - Mentortjenesten: 12,0 mill. kroner overføres fra kap. 550, post 70 Bedriftsrettede programmer i distriktene og 5,3 mill. kroner overføres fra Nærings- og fiskeridepartementets kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse.
 - Deler av det landsdekkende etablerertilskuddet: 38,3 mill. kroner overføres fra Nærings- og fiskeridepartementets kap. 2421, post 50 Innovasjonprosjekter, fond.
 - I tillegg overføres virkemidlene under kap. 550, post 62 Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene, 467,6 mill. kroner, slik at fylkeskommunenes oppdragsgiveransvar samles på én post.

Overføring av oppgaver til fylkeskommunene gir en tydeligere arbeidsdeling mellom staten og fylkeskommunene i næringspolitikken. Oppdragsgiveransvar for landsdekkende næringsrettede virkemidler og nasjonale konkurransearenaer som skal bidra til høyest mulig nasjonal effekt og innovasjonsgrad, skal fortsatt være statlige.

3. Regjeringen foreslår å overføre 45,5 mill. kroner av Arktis 2030 fra Utenriksdepartementets kap. 118, post 70 Nordområdetiltak, samarbeid med Russland og atomsikkerhet til kap. 553, post 63 Interreg og Arktis 2030. Ordningen skal forvaltes av Troms og Finnmark fylkeskommune, i nært samarbeid med Nordland fylkeskommune.
4. Troms og Finnmark fylkeskommune får fra 1. januar 2020 ansvar for et sekretariat for Regionalt nordområdeforum i Vadsø. Sekretariatet finansieres under kap. 553, post 63 Interreg og Arktis 2030.